

Beste woordvoerder OCW,

Betreft: BRANDBRIEF voor Actieplannen Autismeaanpak

Tijdens het debat over Passend Onderwijs op 29 mei 2024 heeft u terecht aandacht gevraagd voor het zorgwekkend hoge aantal thuiszitters met autisme. U stelde de belangrijke vraag of er een gerichte aanpak voor deze kwetsbare groep nodig is, vergelijkbaar met de bestaande ondersteuning voor hoogbegaafde en begaafde leerlingen. Dit was gebaseerd op de alarmerende resultaten van de NVA-ledenraadpleging, waaruit blijkt dat maar liefst **1 op de 6 kinderen en jongeren met autisme thuiszitter is**.

Uit aanvullende informatie van Leerlingenbelang Voortgezet Speciaal Onderwijs (LBVSO) blijkt dat **het overgrote deel van de thuiszitters en uitvallers autisme heeft**, met dramatische gevolgen voor hun ontwikkeling en toekomstperspectieven. Dit probleem wordt steeds urgenter, en zonder gerichte interventies en preventieaanpak zal het aantal thuiszitters met autisme alleen maar toenemen.

Tijdens het genoemde debat heeft de toenmalige minister van Onderwijs (nu staatssecretaris), Mariëlle Paul, toegezegd in gesprek te gaan met de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) om te onderzoeken wat er nog meer nodig is om deze doelgroep beter te ondersteunen – naast de al aangekondigde wetsvoorstellen voor meer maatwerk en afstandsonderwijs. Naar aanleiding van die toezegging hebben zowel de NVA als LBVSO intensieve gesprekken gevoerd met OCW en hun actieplannen 'Autisme' (NVA) en 'Autismeaanpak' (LBVSO) gepresenteerd. Deze plannen bevatten concrete, uitvoerbare voorstellen om de schrijnende situatie structureel aan te pakken.

Tot onze grote zorg blijkt echter dat er door de recente 'subsidietaakstelling' uit het hoofdlijnenakkoord van 16 mei **geen financiële ruimte beschikbaar is voor de broodnodige interventies**. Dit heeft verregaande, zorgwekkende gevolgen voor leerlingen met autisme, die hierdoor ernstig in de problemen komen. De situatie waarin zij zich bevinden is al precair, en zonder passende maatregelen dreigt deze nog verder te verslechteren.

De urgentie om in te grijpen kan niet duidelijker zijn. Een recent VN-rapport toont aan dat Nederland pijnlijk tekortschiet in de ondersteuning van mensen met een beperking, in het bijzonder in het onderwijs. Voor leerlingen met autisme is het reguliere onderwijs ontoegankelijk. Leerkrachten hebben niet de benodigde opleiding om hen de inclusieve ondersteuning te bieden die zij nodig hebben en verdienen.

Elke dag zonder actie betekent dat deze kwetsbare groep verder achterop raakt, met ingrijpende gevolgen voor hun ontwikkeling, welzijn en toekomstperspectieven.

Wij roepen u met klem op om actie te ondernemen. **De nood is hoog en uitstel leidt tot verdere schade aan de ontwikkeling en het welzijn van onnoemlijk veel jongeren met autisme.** Het gaat hierbij niet alleen om statistieken, maar om kinderen die vastlopen in het systeem en hun toekomstperspectief verliezen. Alleen door gerichte maatregelen kunnen we voorkomen dat zij blijvend buitenspel staan.

Wij doen daarom een dringend beroep op u om tijdens de aankomende behandeling van de onderwijsbegroting een amendement in te dienen waarin structurele financiering wordt vrijgemaakt voor de uitvoering van de reeds gepresenteerde actieplannen 'Autisme' (NVA) en 'Autismeaanpak' (LBVSO). Deze plannen bevatten nagenoeg dezelfde actiepunten met haalbare en noodzakelijke oplossingen voor de schrijnende situatie van deze groep.

Wij vragen u daarom dringend om deze groep niet langer te laten wachten en de reeds gepresenteerde plannen alsnog te voorzien van de noodzakelijke financiële middelen. Een gerichte aanpak zoals die er nu is voor hoogbegaafde leerlingen kan en moet ook voor leerlingen met autisme, die in de ruime meerderheid zijn, mogelijk worden gemaakt.

Enkele belangrijke punten uit deze plannen zijn:

- Een subsidieregeling voor scholen en samenwerkingsverbanden specifiek voor leerlingen met autisme in het primair en voortgezet onderwijs. Hierbij gaat het om een subsidiebedrag van [..] miljoen euro voor drie jaar (2024-2027). Vanaf 2028 komt er een structureel subsidiebedrag van [...] miljoen euro beschikbaar.
Deze subsidieregeling moet onder meer zorgen voor: een dekkend onderwijsaanbod voor het gehele autismespectrum, inclusief kinderen en jongeren met autisme en een verstandelijke beperking. Focus op drie thema's: beter dekkend aanbod (I), meer (h)erkenning en kennis (II), en maatwerk waar mogelijk (III).
- Het opzetten van een expertisecentrum onderwijs & autisme i.s.m. de NVA.
- De norm voor de basisondersteuning: autisme zo snel mogelijk opnemen in de norm voor de basisondersteuning die op dit moment wordt gemaakt en die norm meteen ophogen ten opzichte van de huidige situatie. In de norm moet onder andere komen te staan dat elke school een rustige/prikkelarme plek(je) moet hebben voor leerlingen met autisme.
- Een pilot leerrecht voor kinderen en jongeren met autisme die nu geen onderwijs krijgen, ongeacht of ze wel of geen een vrijstelling hebben. Ook kinderen en jongeren met autisme en een verstandelijke beperking nemen deel aan deze pilot.
- Autismekennis bij huidige (via autismespecialisten) en toekomstige leraren (via de opleidingen) verbeteren.
- Om de agenda van dit actieplan vast te stellen, wordt een werkgroep samengesteld. Deze werkgroep werkt vervolgens in opdracht van het ministerie van OCW het actieplan uit. Het actieplan bevat acties die door het ministerie van OCW worden opgepakt en acties die door de actieplan-deelnemers worden opgepakt. Ook worden de samenwerkingsverbanden betrokken.

Wij vertrouwen erop dat u zich, net als tijdens het debat, sterk blijft maken voor een eerlijke en inclusieve toekomst voor alle leerlingen, ongeacht hun ondersteuningsbehoefte. En vragen u om een amendement voor financiële middelen voor de Actieplannen Autismeaanpak, tijdens de aankomende onderwijsbegroting.

Mocht u nog behoefte hebben aan meer informatie, dan gaan wij heel graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Elijah Delsink, voorzitter LBVSO en Ambassadeur van de Nederlandse Vereniging voor Autisme.
Caroline Verkerk, directeur van de Nederlandse Vereniging voor Autisme.

